

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/66/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220203913
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2220203913.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Ľuboslavy Vankovej a Mgr. Jozefa Mačeja v právnej veci navrhovateľky: A. B., C. D., nar. XX. júna XXXX, trvale pobytom E. XXX/XXX, F., zastúpenej advokátom: dr. jur. Ferenc Mazács, so sídlom Alžbetínske nám 4/1094, Dunajská Streda, proti manželovi navrhovateľky: G. B., nar. X. H. A., trvale bytom I. XXX, zastúpeného advokátom: JUDr. Mgr. Peter Rochovský, so sídlom Biskupa Kondého 179/4, Dunajská Streda, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom: I. B., nar. XX. decembra XXXX, trvale bytom E. XXX/XXX, F. a C. B., nar. XX. mája XXXX, trvale bytom E. XXX/XXX, F., obe zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, o odvolaní manžela navrhovateľky, otca maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 5P/51/2020-248 zo 7. apríla 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti určenia výživného (výrok III.) s dodatkom, že otec je povinný platiť výživné k rukám matky maloletých detí a v časti trov konania (výrok IV.) p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. rozviedol manželstvo G. B. a A. B., uzavreté dňa 17. júla 2004 na Matričnom úrade obce Vrakúň, zapísané v knihe manželstiev vo zväzku 8, ročník 2004 na strane 65, pod por. č. 8; výrokom II. maloleté deti I. a C. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú zastupovať deti v bežných veciach a spravovať ich majetok; výrokom III. uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletú I. mesačne sumou 170,- eur a na maloletú C. mesačne sumou 130,- eur vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred počnúc právoplatnosťou rozsudku; výrokom IV. účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne v časti rozvodu manželstva § 18, § 19, § 22, § 23 z. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), v časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode § 24 ods. 1, 3 a 5, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 ZR. Vecne dôvodil, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že manželstvo účastníkov je dlhodobo rozvrátené v dôsledku pretrvávajúcich nezhôd medzi manželmi, najmä pre správanie sa manžela navrhovateľky, pre jeho požívanie alkoholických nápojov, ktoré postupne viedli k názorovým nezhodám ako i k nedôvere zo strany manžela navrhovateľky tvrdiac, že navrhovateľka sa dopustila nevery, ku ktorej sa mala priznať v rokoch 2014 až 2015. V roku 2020 bol manželovi navrhovateľky odobratý vodičský preukaz pre požitie alkoholických nápojov mimo výkonu práce, manželia spolu nežijú, manželstvo prestalo plniť aj výchovnú funkciu a zachovanie manželstva vzhľadom na pretrvávajúce nezhody, ktoré veľmi jasne vnímajú aj maloleté deti, nie je v ich záujme. Príčinu rozvratu manželstva súd videl v správaní sa manžela navrhovateľky, v jeho slabej vôli abstinovať, čo viedlo k názorovým nezhodám a ako dôsledok

tohto správania mohla byť nevera na strane navrhovateľky. V časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom súd prvej inštancie vecne dôvodil, že pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností rešpektoval práva maloletých detí na zachovanie ich vzťahu k obidvom rodičom a prihliadol na záujem maloletých detí, najmä na ich citové väzby, vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia. Maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá riadne zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloleté deti. Ďalej dôvodil, že rodičia sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Pri stanovení výšky výživného vychádzal z príjmu matky 825,- eur a z príjmu otca, ktorý bol nepravidelný v rozmedzí od 750,- do 950,- eur, pričom ale vzal do úvahy, že otec detí v roku 2020 stratil zamestnanie ako vodič a to po 12 rokoch, pre požitie alkoholických nápojov a bol mu uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlo. K majetkovým pomerom uviedol, že matka má výdavky na bývanie 196,85 eur, na jednu osobu 66 eur. Otec má náklady na bývanie, za plyn 130,- eur mesačne, za elektrinu 20,- eur mesačne a otec v roku 2021 previedol nehnuteľnosť v jeho výlučnom vlastníctve na inú osobu darovacou zmluvou, pričom išlo o rodinný dom s pozemkom, čím sa zjavne zbavil svojho vlastníctva. K potrebám maloletých dodal, že maloletá I. je už študentkou strednej školy a v jej prípade predstavujú náklady podiel na bývanie 60 eur, poplatok na obedy 36,- eur, cestovné náklady 14,50 eur, náklady na dioptrické okuliare 141,60 eur, náklady u dentistu 957 eur na strojček, 2 x po 181,20 eur extrakcia zubov, mobilný telefón mesačne 15,- eur. Súd prvej inštancie ustálil výšku výživného sumou 170,- eur, čo predstavuje 5,60 eur na deň, k tomu rodinné prídavky 25,- eur, keď takto má maloletá I. pokryté náklady vo výške 195,- eur mesačne, zvyšok hradí matka. V prípade maloletej C., ktorá navštevuje 2. stupeň základnej školy sú náklady na bývanie 66,- eur, stravné v škole 36,- eur, mobil 10,- eur a nepravidelné výdavky dentista 100,70 eur. Súd ustálil výživné sumou 130,- eur, čo predstavuje 4,33 eur na deň, k tomu rodinné prídavky 25,- eur, keď výdavky takto budú kryté v rozsahu 155,- eur, zvyšok hradí matka. Matka v oboch prípadoch je povinná prispievať jednou tretinou stanoveného výživného, t. j. 100,- eur mesačne na obe deti. Vzhľadom na možnosti a schopnosti otca maloletých detí poznamenal, že vlastnou vinou otca došlo k zníženiu jeho príjmu, keď zarábala 1.280,- eur a v súčasnosti jeho príjem sa pohybuje okolo 700,- eur. Priznanie nižšieho výživného nebolo dôvodné ani s prihliadnutím na zdravotné problémy otca, ktorý síce pokračuje v liečbe, čo ho síce obmedzuje vykonávať pravidelne prácu ale najmä vzhľadom na problém s alkoholom môže zamestnávateľ zneistiť pri uzatváraní hlavného pracovného pomeru. Je vinou otca, že nedosahuje príjem, ktorý by inak mohol dosahovať. Súd styk otca s maloletými neupravil, keďže tieto sú blízke veku dospelosti. Žiadnemu z účastníkov súd prvej inštancie podľa § 52 z.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých detí čo do výroku III. Dôvodil, že súd prvej inštancie nezistil správne skutkový stav, odôvodnenie jeho rozhodnutia o výživnom vychádza z neúplných a nesprávne zistených skutočností a navyše rozsudok je nedostatočne odôvodnený, obsahuje niekoľko nedostatkov, čím ho nie je možné v dostatočnej miere preskúmať, a tak ho nemožno pokladať za spravodlivý. Namietal najmä nesprávne zistený skutkový stav u jeho zamestnávateľa GROPO Slovakia, s.r.o., kde ukončil pracovný pomer ešte v máji 2020 a potom bol zamestnaný v spoločnosti Webasto Convertibles Slovakia, s.r.o. a o ďalších zamestnávateľoch sa už rozsudok vôbec nezmieňuje. Označenie Webasto ako Debasto je nesprávne. Dodal, že súd nemal pri určení výšky výživného vychádzať z jeho zárobku v spoločnosti GROPO Slovakia, s.r.o., ale mal zisťovať zárobok a jeho možnosti v rozhodnom čase, t. j. od apríla 2021, keďže súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom 7. apríla 2022. Potvrdil, že so spoločnosťou GROPO skončil pracovný pomer preto, lebo riadil motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu a bol mu zadržaný vodičský preukaz, čo sa však stalo mimo pracovnej doby. Pracoval ako vodič a keď stratil oprávnenie viesť motorové vozidlo, nemohol túto prácu vykonávať a inú prácu mu zamestnávateľ neposkytol. V spoločnosti Webasto pracoval od 1. decembra 2020 do 21. apríla 2021 a nie do 30. novembra 2021, čo súd nesprávne uviedol a taktiež nebol jeho priemerný zárobok 796,- eur, ale 477,- eur. Od 24. mája 2021 bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a bola mu platená podpora v nezamestnanosti za štyri mesiace spolu vo výške 615,20 eur a následne 14. septembra 2021 sa zamestnal ako operátor v spoločnosti RPC Bramlage, s.r.o., Veľký Meder na dobu určitú do 31. marca 2022, kde dosiahol príjem v októbri 2021 sumu 731,31 eur, v novembri 2021 sumu 717,31 eur, v decembri 2021 sumu 740,80 eur a v januári 2022 sumu 830,61 eur, vo februári 2022 sumu 360,04 eur a v marci 2022 sumu 800,17 eur, teda jeho priemerný zárobok bol 696,- eur mesačne. Pokiaľ súd uviedol zárobok vo výške 796,- eur mesačne, uviedol ho nesprávne, pričom v dôvodoch rozsudku napokon súd zamestnávateľa RPC Bramlage s.r.o., Veľký Meder ani neuvádza. Mal za to, že pokiaľ ním predložené doklady boli nepostačujúce, mal ho súd vyzvať na predloženie ďalších dôkazov.

Taktiež sa nestotožnil s uvedením príjmu za posledných 12 mesiacov ako príjmu nepravidelného vo výške od 750,- do 950,- eur. K strate vodičského preukazu dodal, že u zamestnávateľa GROPO pracoval 12 rokov bez problémov a jeho zavinenie na strate vodičského preukazu bolo spôsobené zlým psychickým stavom, majúcom príčinu v rozvrate manželstva, čo nedokázal správne vyhodnotiť a tieto problémy riešil alkoholom. Namietal, že sa snažil nájsť zamestnanie ale sa mu nedarilo, keďže trpí aj zdravotnými problémami, nie je psychicky vyrovnaný s rozpadom manželstva a stratou rodiny. K prevodu nehnuteľnosti uviedol, že nie je pravdou, že previedol celú nehnuteľnosť, previedol len svoj podiel 1 na krstnú dcéru, dcéru svojej sestry, čo urobil ako reciprocitu za to, že od roku 2010 sa obe (sestra i krstná dcéra) starajú o jeho veľmi ťažko chorú a nevládnú matku a i jeho v ťažkých chvíľach po strate zamestnania, keď nemal dostatok finančných prostriedkov, sestra i jej dcéra všemožne podporovali a to aj finančne a i doposiaľ ho stravujú, vozia k lekárom. Uviedol, že rozhodne sa tým nechcel zbaviť svojho majetku, aby sa vyhol vyživovacej povinnosti. Poukázal, že platil dobrovoľne výživné na obe deti spolu 100,- eur mesačne. Ďalej namietal náklady matky na bývanie vo výške 196,85 eur, ktoré nezohľadňujú, že matka s deťmi býva v rodinnom dome svojich rodičov, ktorí sú vlastníkami nehnuteľnosti a oni platia všetky režijné náklady spojené s bývaním, keď predpokladá, že matka im iba prispieva na réžiu, keď na režijných nákladoch sa v tomto dome podieľa päť osôb a nie osoby tri. Uviedol, že ak by súd vychádzal z jeho pravdivého údaju o priemernom mesačnom zárobku 796,- eur, je výživné spolu vo výške 300,- eur neúmerne a pri určovaní výživného v rozsahu 25% zo zárobku by táto suma predstavovala len 199,- eur, navyše teraz je nezamestnaný a pre svoje zdravotné ťažkosti si len veľmi ťažko môže nájsť také zamestnanie, kde by dosiahol lepší zárobok, z ktorého by dokázal platiť výživné vo výške 300,- eur. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové spravodlivé rozhodnutie.

K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletých detí. Uviedla, že s tvrdeniami otca uvedenými v odvolaní nesúhlasí. Pokiaľ ide o príjmy otca, poukázala na ustanovenie § 75 ods. 1 ZR majúci za to, že otec ako povinný sa vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku i majetkového prospechu. Otec sa snaží vyvinúť spod zodpovednosti za svoje protiprávne konanie a bráni sa tým, že pod vplyvom alkoholu nejazdil počas pracovnej doby, ale počas osobného voľna. Takáto obrana je absurdná. Má za to, že ak otec maloletých detí viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu s vedomím, že takéto konanie je protiprávne a že v prípade jeho odhalenia fakticky stratí zamestnanie, takéto konanie je potrebné vyhodnotiť ako vzdanie sa výhodnejšieho zárobku bez dôležitého dôvodu. Ak súd prvej inštancie pri určení výšky výživného zohľadnil túto skutočnosť, potom nepochybne postupoval správne a odvolanie otca tvrdiace opak je najmenej v tejto časti nedôvodným. Nedôvodné a neprijateľné sú i tvrdenie otca, že on sa stal alkoholikom z dôvodu rozvodu manželstva a aj jazda pod vplyvom alkoholu bola vlastne len výsledkom jeho zlého psychického stavu vyplývajúceho z rozvráteného manželstva. Matka maloletých detí naopak poukazuje na to, že dôvodom rozvratu manželstva bol práve ťažký alkoholizmus otca, v dôsledku ktorého sa otec voči matke, navrhovateľke správal hrubo, urážlivo, agresívne, bol na ňu žiarlivý, oslovoval ju vulgárnymi pomenovaniami, pričom svedkom týchto slovných útokov boli pravidelne i maloleté deti. Dodala, že počas trvania 16-ročného manželstva bola vždy manželovou oporou, avšak keď stratil akýkoľvek styk s realitou a pocit zodpovednosti, keď ako vodič kamióna jazdil i počas pracovnej doby i mimo nej pravidelne pod vplyvom alkoholu, často v ťažko podnapitom stave, navrhovateľka stratila akúkoľvek nádej v obnovu jej citov. Namietala, že otec maloletých detí v odvolaní uvádza, že darovanie jeho jedinej nehnuteľnosti nie je možné považovať za zbavovanie sa majetku. Podľa navrhovateľky ide o ukážkové zbavenie sa majetku, pričom ak by mu na svojej rodine skutočne záležalo, tento majetok by ponechal vo svojom vlastníctve alebo by ho speňažil, ale otec ho daroval s celkom zrejším cieľom vyhnúť sa budúcemu riadnemu plneniu svojej vyživovacej povinnosti. Spoluvlastnícky podiel v pomere 1 k rodinnému domu nepochybne je nezanedbateľným majetkovým prospechom, ktorého sa otec maloletých detí zbavil. Správne súd prvej inštancie vzal na ťarchu toto bezodplatné zbavenie sa jeho jediného relevantného majetku, ktorý bolo možné speňažiť. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 z.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – účastníkom (§ 359 CSP a § 7 CMP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom pripustené odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f) CSP),

preskúmal napadnutý rozsudok bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne päť dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o rozvoze manželstva rodičov a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom pochádzajúcim z ich manželstva. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 5P/51/2020-248 zo 7. apríla 2022 výrokom I. manželstvo rodičov rozviedol, výrokom II. zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, ktorý rozsudok súdu prvej inštancie v uvedených výrokoch nadobudol právoplatnosť 26. mája 2022. Výrokom III. súd prvej inštancie rozhodol o povinnosti otca platiť výživné na maloletú I. 170,- eur mesačne a na maloletú C. 130,- eur mesačne vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred počnúc právoplatnosťou rozsudku (bez určenia platobného miesta, ktorý nedostatok odvolací súd odstránil vo výroku I. tohto rozsudku.

Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody otca predstreté v odvolaní bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav, či vykonané dôkazy správne vyhodnotil a či sú splnené podmienky na určenie výživného otcovi v rozsahu mesačne 170,- eur na maloletú I. a 130,- eur na maloletú C. a napokon či rozsudok je riadne odôvodnený.

Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

Odvolací súd nezistil v danej veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu a spôsobu rozhodnutia. Prioritne sa žiada uviesť, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v miere potrebnej pre jeho rozhodnutie a vec až na jednu okolnosť a to neurčenie platobného miesta, nemajúcu však dopad na správnosť zvoleného rozsahu vyživovacej povinnosti otca správne posúdil i po právnej stránke, a svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil.

Odvolaciu námietku o nedostatočnom odôvodnení, nedostatkoch odôvodnenia a preto nemožnosti preskúmania napadnutého rozsudku v dostatočnej miere považuje odvolací súd za irelevantnú. Prvoinštančný súd i keď len krátko a jednoducho ale dáva odpovede v odôvodnení rozhodnutia na všetky skutkovo a právne relevantné otázky, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, ktorý nie je v rozpore s pravidlami formálnej logiky. Aj podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nedostatky odôvodnenia rozhodnutia zakladajú porušenie práva na spravodlivý proces skôr výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (napr. NS SR sp. zn. 7Cdo 294/2019, 8Cdo 152/2018, 4Cdo 277/2021; ÚS SR I.ÚS 105/06, III.ÚS 330/2013). Skutočnosť, že otec maloletých detí má na vec (rozsah výživného) odlišný názor a že rozhodnutie nie je odôvodnené podľa jeho predstáv, nie je dostačujúcou bázou pre tvrdenie o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku.

Taktiež i odvolacia námietka o nesprávnom zistení skutkového stavu je nedôvodnou. Súd prvej inštancie v zmysle vyšetrovacej zásady, ktorá platí v mimosporovom konaní v dostatočnej miere zistil skutkový stav a aplikoval aj správne právne ustanovenia.

Podľa § 24 ods. 1 ZR v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča. Oprávnené potreby maloletého dieťaťa závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené, opodstatnené potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady, výnimočné výdavky v súvislosti so školskými či mimoškolskými aktivitami prospešnými pre dieťa. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje.

Na strane povinného rodiča sa prihliada najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce, taktiež je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Okrem uvedeného na strane povinných rodičov je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania alebo zárobku. V prípade zníženia príjmu je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

Po posúdení súdom prvej inštancie zistených a preukázaných možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletých detí, odvolací súd dospel k záveru, že výživné určené otcovi súdom prvej inštancie zodpovedá jeho možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom, ako i odôvodneným potrebám maloletých detí, zohľadniac i osobnú starostlivosť matky o maloleté deti. V čase rozhodnutia súdu prvej inštancie matka žila s maloletým u jej rodičov v rodinnom dome, je riadne zamestnaná v spoločnosti Chipita Slovakia a.s. s príjmom 825,- eur mesačne. Otec žije so svojou sestrou, strieda zamestnania. Čistý mesačný príjem otca za obdobie posledného roka pred rozhodnutím súdu prvej inštancie predstavoval sumu od 770,- eur. Správne však súd prvej inštancie prihliadol, že pracovný pomer otca u zamestnávateľa GROPO SLOVAKIA

s.r.o. bol skončený v roku 2020 z dôvodu, že otec stratil vodičské oprávnenie, keďže riadil motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, za čo bol právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská Streda z 28. mája 2020 č.k. OT/51/2020-44 a bol mu uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo na dobu 18 mesiacov. Týmto svojim nezodpovedným konaním sa otec pripravil o možnosť dosahovať príjem 1.200,- eur mesačne. Navyše otec previedol svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti na svoju krstnú dcéru bezodplatne, darovacou zmluvou.

Čo sa týka primeranosti výšky výživného odvolací súd sa zhodol so závermi súdu prvej inštancie, že primeraným zisteným a preukázaným pomerom účastníkov, potrebám maloletých ako i možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca zodpovedá určenie výživného pre maloletú I. v sume 170,- eur mesačne a pre maloletú C. v sume 130,- eur mesačne. Odôvodnenosť tejto výšky výživného súd prvej inštancie vysvetlil v odsekoch 40 - 41 napadnutého rozsudku, s ktorými dôvodmi sa odvolací súd stotožňuje. Pokiaľ otec poukazoval na to, že výdavky na maloleté dcéry tvrdené matkou neboli v konaní preukázané, odvolací má za to, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie výsluchom rodičov a oboznámením sa s listinnými dôkazmi (výpismi z účtu, pokladničnými dokladmi a pod.). Odvolací súd k namietanému nedostatočnému zisteniu výdavkov na strane maloletých uvádza, že výdavkami dieťaťa sú predovšetkým výdavky na stravu, bývanie ošatenie, cestovné náklady, lieky, lekárske výkony a lekárenské pomôcky, hygienické potreby, záujmy, krúžky a iné. V zmysle súdu notoricky známym skutočnostiam možno konštatovať, že mesačné výdavky len na stravu pre každé dieťa vo veku 17 a 14 rokov sú minimálne vo výške 150,- eur mesačne, teda 5 eur denne (1 euro raňajky, 0,50 eura desiata, 2 eurá obed, 0,50 eura olovrant, 1 euro večera), na bývanie 50,- eur mesačne, na oblečenie 50,- eur mesačne, hygienické potreby 7,- eur mesačne a k tomu mimoriadne výdavky prezentované matkou napr. náklady na dentistu, zubný strojček, dioptrické okuliare atď. Výdavky možno určiť minimálne sumou cca 300,- eur mesačne na každú z maloletých dcér.

Niet pochybností, že výdavky na maloleté dieťa nie sú presne rovnaké každý mesiac, preto sa vychádza z priemernej výšky za dlhšie časové obdobie, v ktorej sú zohľadnené pravidelné i nepravidelné výdavky. Tu sa žiada ešte zdôrazniť, že matka si plní svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom aj výkonom osobnej starostlivosti. Z možného príjmu otca 1.200,- eur rozhodného pre určenie výšky výživného, po odrátaní výživného na maloleté deti spolu v sume 300 eur, zostane otcovi výlučne pre jeho osobu suma 900,- eur na uspokojovanie všetkých jeho základných a ďalších odôvodnených potrieb (ošatenie, obuv, strava, hygienické potreby, náklady súvisiace so zdravotným stavom, s cestovaním do zamestnania, kultúra, šport a pod.). Z príjmu matky 825,- eur rozhodného pre určenie výšky výživného, po prirátaní prídavku na obe maloleté v sume 50,- eur a výživného určeného súdom prvej inštancie v sume spolu 300 eur na obe maloleté, disponuje matka na tri osoby sumou 1.175,- eur na uspokojovanie všetkých potrieb matky aj maloletých dcér (ošatenie, obuv, strava, hygienické potreby, náklady súvisiace so zdravotným stavom, kultúra, šport a pod.), teda 391,- eur na každú z nich.

Súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ nezohľadnil skutočnosť, že u otca maloletých detí v dôsledku protiprávneho konania došlo k poklesu alebo až k strate jeho príjmov, čo nemôže byť na úkor maloletých. Správne súd prvej inštancie uplatnil princíp potenciality príjmov, v zmysle ktorého súd neprihliada len na skutočné príjmy osoby povinnej platiť výživné, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jej potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré mohla mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu. Na strane povinného otca správne prihliadal na to, čo je objektívne možné, aby otec zarobil, t.j. na príjem, ktorý nebyť jeho protiprávneho konania, mohol dosahovať. Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti plynú z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky svoje sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí. S povinnosťou rodičov venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného a duševného rozvoja sa nezhoduje, ak niektorý z rodičov koná protiprávne. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné (pričom princíp potenciality príjmov nevyžaduje detailné preukázanie všetkých príjmov povinného), teda súd prvej inštancie správne neprihliadal na skutočné faktické príjmy povinného, ale vychádzal z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný mohol mať (pozri napr. rozhodnutie NS

SR sp. zn. 3Cdo 236/2018, sp. zn. 5Cdo 14/2021). Otec ako osoba povinná poskytovať výživu sa preukázateľne dopustil úmyselného trestného činu, pre ktorý bol odsúdený, je preto neopodstatnená odvolacia argumentácia otca požadujúca určenie výživného v nižšom rozsahu.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd nezistil v napadnutom výroku o určení výživného okolnosti, pre ktoré by malo byť vyhovené odvolaniu otca v časti požiadavky o určenie nižšieho výživného, resp. výživného 100,- eur na obe maloleté.

Záverom odvolací súd dodáva, že je povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily dôslednému zabezpečeniu výživy maloletého dieťaťa, ktoré je v plnej miere odkázané výživou na svojich rodičov, keďže nie je schopné samé sa živiť.

Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľa odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

S poukazom na uvedenú argumentáciu odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. o určení výživného a vo výroku IV. o náhrade trov konania (ktorý inak odvolaním ani spochybnený nebol a v prípade ktorého ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody jeho nesprávnosti) podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP z dôvodu ich vecnej správnosti potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).